

نیم‌نگاهی به دلایل و ابعاد حضور بازیگران خارجی در بحران لیبی

طرابلس، چهارراه تقابل

فرشاد گلزاری

مخاصصات مسلحانه یکی از موضوعاتی است که این روزها در عرصه بین‌الملل جایگاه ویژه و البته بسیار مهمی دارد. اینکه یک روز صبح از خواب بیدار می‌شویم و می‌بینیم یک کشور (به طور کامل) یا حداقل بخشی از آن درگیر خشم، دود، گلوله و خون شده، طبیعتاً خوشایند هیچکس نیست؛ اما قن بیست و یکم روز به روزش پر است از اخبار تعجب‌آور و البته خونین. زمانی که ایالات متحده در سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ به ترتیب به افغانستان و پس از آن به عراق لشکر کشی کرد، هیچکس فکر نمی‌کرد که ۱۸ و ۱۶ سال پس از آن چه اتفاقی در کابل و بغداد قرار است رخ دهد. هیچ تحلیلگری نتوانست آینده‌پژوهی کند که چه تبعات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و امنیتی برای این دو کشور به جای خواهد ماند. کافیتست‌نیم‌نگاهی به اوضاع امروز افغانستان یا کابل ببینداید. در هر دو کشور به‌رغم آنچه نشان داده می‌شود، به‌هم ریختگی عجیب و غریب

به حدی رخ داده که حتی اگر دولت مستقر در این دو کشور هم بخواهد، نمی‌تواند راه به جایی بیرد و نسکان امور را آنگونه که می‌خواهد در دست بگیرد. این اوضاع نابسمان نتیجه همین دخالت‌های گاه و بیگاه قدرت‌های خارجی است؛ تاجایی که امروز بسیاری از مردم عراق می‌گویند که ای کاش صدام همچنان زنده بود و دسته‌ای دیگر در افغانستان ندای برپایی مجدد امارات اسلامی توسط طالبان را سر می‌دهند. اساساً مداخله خارجی، نخست در پشت پرده صورت می‌گیرد. به عبارتی دیگر زمانی که یک کشور قصد مداخله دیپلماتیک یا سخت (نظامی) در کشور دیگر را داشته باشد، اولین کاری که در این میان صورت می‌گیرد بررسی هزینه و فایده‌های آن خواهد بود. سپس اظهار نظرها و ابراز نگرانی‌ها از سوی مقامات سیاسی و نظامی صورت می‌گیرد و در نهایت اگر نتیجه جمع‌بندی به نقطه مشخص (مداخله آشکار سیاسی یا نظامی) رسید، آنوقت بالاترین مقامات سیاسی خبر دخالت کشورشان در یک نقطه مشخص را بازگو می‌کنند. از این منظر پرونده‌ای که هم‌اکنون این حالت

را به خود دارد و به یکی از عجیب‌ترین مدل‌های مداخله در قرن حاضر تبدیل شده، «بحران لیبی» است. برای اینکه مخاطبان بتوانند وضعیت لیبی را درک کنند باید کمی به عقب برگردیم. **سرت، قذافی، خلیفه حفتر!** زمانی که بهار عربی در سال ۲۰۱۱ آرام آرام در حال چیدن شاخه‌های قدرت دیکتاتورهای منطقه و خصوصاً دولتمردان وقت شمال آفریقا بود، به یکباره خبر آمد که اوضاع لیبی به هم ریخته است. ظرف چند هفته تمام قبایل و طیف‌های اسلامی و غیراسلامی لیبی که انبوهی از سلاح‌های سبک و نیمه سنگین را در اختیار داشتند برای سرنگونی قذافی دست به سلاح شدند و در نهایت در اکتبر ۲۰۱۱ خبر آمد که معمر قذافی در زادگاهش (شهر سرت، واقع در شمال لیبی) توسط مخالفان کشته شده است. از همان اوایل که بحث سرنگونی قذافی مطرح شد، تیم عملیاتی سازمان سیا در سفارت ایالات متحده واقع در بنغازی مستقر شد. جنازه قذافی به سرعت توسط این تیم شناسایی و به واشنگتن گزارش شد و در آنجا بود که ایالات متحده از خلأ قدرت در لیبی به

مداخله ترکیه تاجایی آشکار شد که اخباری از اعزام تک‌تیراندازان ارتش ترکیه به لیبی در رسانه‌ها منتشر شده، اما در این میان فرانسه هم کشتی‌های جنگی خود را به سواحل طرابلس آورد و است و ایتالیا اعلام کرده که اگر نیاز باشد با جنگنده‌های خود از حفتر پشتیبانی می‌کند.

شدت ترسید؛ اما به هم ریختگی در این شهر باعث شد تا افراط‌گرهای منتسب به القاعده و داعش سفارت آمریکا در بنغازی را به آتش کشیدند و سفیر وقت این کشور در نهایت کشته شد. همین موضوع به یکباره باعث شد تا سرت و کله «ژنرال خلیفه حفتر» در بخش شرقی لیبی (شهر طبرق) پیدا شود. حفتر از نظامیان سابق لیبی بود که با قذافی همکاری کرده بود اما در اوایل دهه ۸۰ میلادی از دولت آن جدا شد اما در نهایت در سال ۲۰۱۱ و دقیقاً در همان دقایقی که خلأ قدرت

بیش از پیش در لیبی قربانی می‌گرفت به این کشور وارد شد. در همان زمان بود که یکباره داعش در شهر سرت لیبی (زادگاه و محل مرگ قذافی) ظهور کرد. حفتر به سرعت و با حمایت ایالات متحده، فرانسه و ایتالیا (به عنوان اعضای ناتو) نیروهای خود (ارتش ملی لیبی) را به شهر سرت و برای مقابله با داعش اعزام کرد و در نهایت خلافت سوم داعش (پس از عراق و سوریه) برچیده شد، اما این آخر ماجرا نبود.

دولت وفاق ملی و تضاد منافع

شکست داعش در سرت توسط حفتر توانست از او یک چهره نسبتاً ملی به وجود آورد. بعد از این ماجرا بود که او ناگهان به آمریکا سفر کرد و حتی اخباری در مورد ارتباط وی با روسیه مطرح شد. در آن زمان «فائز السراج» به رهبری دولت وفاق ملی لیبی در طرابلس منصوب شد و در اینجا بود که بر خورد منافع و تضاد سیاسی و ایدئولوژیک برچسته شد؛ چرا که دولت وفاق ملی لیبی اصلتاً در ارتباط با اخوان المسلمین بود و همین موضوع باعث شد تا عربستان سعودی و امارات متحده عربی وارد پرونده لیبی شوند. سعودی‌ها و اماراتی‌ها به سرعت اقدام به خطه‌های سیاسی و حمایت مالی و تسلیحاتی از حفتر کردند و در اینجا بود که ناگهان اخباری از اعزام نیروهای خلیفه حفتر از شرق به غرب لیبی (طرابلس) منتشر شد. دقیقاً سال گذشته در همین روزها بود که این اتفاق در حال رخ دادن بود ولی هیچ دلیلی برای این کار تشریح نشد. در نهایت حفتر اعلام کرد که به دنبال نابودی تروریسم و افراط‌گرایی در طرابلس است، اما واقعیت این بود که حفتر به نمایندگی از چند جناح به دنبال حذف دولت وفاق ملی و فائز السراج از صحنه سیاسی لیبی بود. حفتر به وکالت از امارات، عربستان، مصر، ایالت متحده و حتی روسیه به سمت طرابلس لشکر کشی کرد و تاکنون هم اقدامات مخرب او در جریان است، اما اینکه دیده می‌شود ترکیه و قطر و حتی فرانسه در غرب لیبی مداخله آشکار نظامی و سیاسی دارند دقیقاً نشان می‌دهد که اوضاع در آنجا اصلاً خوب نیست. روز گذشته پارلمان ترکیه با ۲۶۹ رأی موافق توافق امنیتی و نظامی این

زمانی که «فائز السراج» به رهبری دولت وفاق ملی لیبی در طرابلس منصوب شد بر خورد منافع و تضاد سیاسی و ایدئولوژیک برچسته شد؛ چرا که دولت وفاق ملی لیبی اصلتاً در ارتباط با اخوان المسلمین بود و همین موضوع باعث شد تا عربستان سعودی و امارات متحده عربی وارد پرونده لیبی شوند

کشور با دولت وفاق ملی لیبی که مسیر را برای حضور نظامی آنکارا در لیبی فراهم می‌کند، تأیید کرد و این به معنای اعزام گسترده نیروهای ترکیه به طرابلس است که اتفاقاً ریشه در ایدئولوژی اخوانی آنکارا دارد و قطر هم در این مسیر با اردوغان همراه شده است. این مداخله ترکیه تاجایی آشکار شده که اخباری از اعزام گروه‌های تک‌تیرانداز توسط ارتش ترکیه به لیبی در رسانه‌ها منتشر شده اما در این میان فرانسه هم کشتی‌های جنگی خود را به سواحل طرابلس آورد و است و ایتالیا اعلام کرده که اگر نیاز باشد با جنگنده‌های خود از حفتر پشتیبانی می‌کند.

این در حالیست که ترکیه و روسیه اخیراً در مورد لیبی یکسایه دیگر وارد اختلاف و جنگ لفظی شده‌اند که نشان می‌دهد منافع آنها بر خلاف پرونده سوریه، در لیبی با یکدیگر تضاد دارد. این روند و فراز و فرودهایی که در درگیری‌ها و اظهار نظر مشاهده می‌کنیم به خوبی نشان می‌دهد تمام این دولت‌ها به دنبال تسلط بر یک چیز هستند: آنها «فقت» می‌خواهند. بر اساس آخرین آمارها ذخایر نفتی لیبی در رده هشتم جهان قرار دارد که البته تاکنون دست نخورده باقی مانده است. فراغ از حجم نفت این کشور، باید توجه داشت که خلوص و غنای نفت لیبی با بسیاری از کشورها قابل مقایسه نیست. بنابر این موجود در سواحل طرابلس است که این شهر را به چهارراه تقابل بزرگ‌ترین کشورهای منطقه و فر منطقه تبدیل کرده است.

اشرف غنی اکثریت آرای انتخابات افغانستان را کسب کرد

کابل، همگرایی یا واگرایی؟

بر اساس نتایج اولیه شمارش آرا اشرف غنی توانسته در انتخابات ریاست جمهوری افغانستان پیروز شود. به گزارش اسکای نیوز، کمیسیون انتخابات افغانستان اعلام کرد محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری کنونی توانسته با اکتساب ۵۰.۶۴ درصد آرا در انتخابات ریاست جمهوری این کشور پیروز شود. نتایج انتخابات ریاست جمهوری افغانستان که ششم مهر امسال برگزار شد، بعد از سه ماه امروز اعلام شد. بر اساس گفته کمیسیون انتخابات افغانستان محمد اشرف غنی با گرفتن بیشتر از ۹۲۳ هزار رأی و عبدالله عبدالله با گرفتن بیشتر از ۷۲۰ هزار رأی به ترتیب مقام اول و دوم را در انتخابات افغانستان دارند. قرار بود نتایج ابتدایی این انتخابات به تاریخ ۲۷ مهر اعلام شود اما چندین بار به تأخیر افتاد. این نتیجه ابتدایی بوده و نتیجه نهایی بعد از رسیدگی به شکایات ها اعلام می‌شود. کمیسیون انتخابات افغانستان در ابتدا میزان مشارکت را حدود دو میلیون و ۷۰۰ هزار نفر اعلام کرده بود. بعد از بررسی کمیسیون انتخابات حدود یک میلیون رأی را باطل اعلام کرد که سطح آرای معتبر در انتخابات ۱۳۹۸ ریاست جمهوری یک میلیون و ۸۴۳ هزار رأی است. ستاد انتخاباتی ثبات و همگرایی به رهبری عبدالله عبدالله خواهان ابطال ۳۰۰ هزار رأی دیگر نیز است که ادعا می‌کند خارج از وقت رأی دهی یا فاقد معلومات بیومترکی و یا تکراری است. وی که رئیس اجرایی دولت کنونی است، عنوان کرده که این نتایج را قبول ندارد.

در این میان مسوولین کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان اخیراً گفته بودند که نتایج ابتدایی، به زودی اعلام می‌شود. این در حالی است که مشکلات موجود مابین کمیسیون و کمپین‌های انتخاباتی به خصوص تیم ثبات و همگرایی هنوز حل نشده است. در همین حال «فضل احمد معنوی» عضو ارشد تیم و ثبات و همگرایی به خبرگزاری صدای افغان گفته است که ما چاره‌ای نداریم مگر اینکه با فرایند همراه شویم اما اعتراضات تیم ثبات و همگرایی همچنان سر جای خود باقی است.

معنوی اظهار کرده که تقلب‌ها که در خلال بازشماری آرای صورت گرفته است قابل چشم پوشی نیست و در این زمینه اسناد و مدارکی توسط نهادهای ناظر برای ما فرستاده‌اند که امیدوار هستیم کمیسیون شکایات به آن رسیدگی کند. اگر کمیسیون شکایات غیر جانبدارانه و بر بنیاد قانون به شکایات رسیدگی کند و آرای سره و ناسره را از هم جدا کند نتایج نهایی قابل تغییر است. معنوی هر چند صریحاً موافقت این تیم را با اعلام نتایج ابتدایی ابراز نداشت، اما با در نظر داشت شرایط موجود در کشور، به نظر میرسد که جز موافقت چاره‌ای ندارند. وی در پاسخ به اینکه بازشماری دوباره آرای ۲۷ ولایت که خواست تیم ثبات و همگرایی بوده، در شرایط کنونی کشور چقدر منطقی است؟ گفت: خواست ما منطقی و همراه با دلائل است و بدون شک بر اساس قانون، بازشماری مجدد آرای ۲۷ ولایت، غیر ممکن نیست. این عضو ارشد تیم و ثبات و همگرایی در پاسخ به اینکه تیم شما با اعلام نتایج ابتدایی، پیش از بازشماری دوباره آرا تا چه حد موافق هست؟ گفت: کمیسیون، کار خود را انجام می‌دهد و ما هم کار خود را. موافقت یا عدم موافقت مآ تأثیری چندانی ندارد، چنانچه پیش از این نیز کمیسیون به خواست ما، در اکثر موارد عمل نکرده است.

این در حالیست که بسیاری از تحلیلگران معتقدند هیچ اقدامی در مورد شمارش مجدد یا ابطال آرای انتخاباتی صورت نخواهد گرفت و اشرف غنی به عنوان رئیس جمهوری افغانستان کار خود را شروع خواهد کرد. از سوی دیگر داده‌ها نشان از آن دارد که یکی از دلایل مهندسی انتخابات و پیروزی غنی، مذاکره صلح آمریکا با طالبان است. لذا در روزهای آینده شاهد بهم ریختگی در داخل افغانستان خواهیم بود.

به رغم انتخاب نخست‌وزیر لبنان جریان دارد؛

ادامه اعتراض‌ها از سوی حامیان سعد حریری

به رغم انتخاب نخست‌وزیر جدید لبنان، گروه‌هایی از معترضان حامی سعد حریری همچنان در خیابان‌ها بوده و با انتشار فراخوانی از شهروندان این کشور دعوت کردند در تظاهرات روز گذشته (یکشنبه) برای ایجاد دولت اصلاحات سیاسی-اقتصادی شرکت کنند. به گزارش شبکه خبری اسکای نیوز عربی، در بیانیه یکی از این گروه‌ها موسوم به لحقی آمده است: باید ساعت چهار بعد از ظهر ۲۲ دسامبر به میدان ریاض الصلح در بیروت و سایر میدان‌های انقلاب در مناطق مختلف برویم تا با سیاست‌های دیکته‌ای، اتحاد گروه‌سالاری حاکم، بانک‌ها و کسانی که کشور را به مز فروپاشی رساندند، مقابله کنیم. در ادامه این بیانیه آمده: باید برای دولتی که با ساختار فاسد و ناتوان ارتباطی نداشته، شهامت آزاد گذاشتن دستگاه قضایی و آزاد کردن آن از کنترل حاکمان طولانی، حذف اداره‌ها، تمامی سرچشمه‌های اسراف، دزدی و فساد،

نشست مهم رهبر کره شمالی با فرماندهان ارشد نظامی

خبرگزاری رسمی کره شمالی روز گذشته (یکشنبه) اعلام کرد کیم جونگ‌اون با فرماندهان ارشد نظامی و کمیته مرکزی نظامی حزب کارگر در سایه نگرانی‌های روزافزون نسبت به احتمال بازگشت پیونگ یانگ به مسیر مقابله با واشنگتن، دیدار کرد. این خبرگزاری اعلام کرد که اون ریاست نشست گسترده کمیته مرکزی نظامی حزب حاکم کارگر را به منظور بررسی راهکارهای تقویت توان سیاسی و نظامی نیروهای مسلح این کشور به عهده دارد. به گزارش این خبرگزاری، اون تحلیل و شرح کاملی درباره وضعیت پیچیده داخلی و خارجی ارائه داد و گفت که این نشست احتمالاً تدابیر نظامی و سیاسی مهم و اقدام‌های نظامی برای تقویت نیروهای مسلح کشور را تعیین می‌کند. اون گفته که در میان موضوع‌های مطرح شده برای بحث و بررسی، موضوع بهبود ضروری دفاع ملی و امور مهم مرتبط با توسعه مداوم و سریع برای توان نظامی لازم در دفاع از خود مطرح شد.

خبر

در آستانه معرفی نامزد نخست‌وزیری

دانشجویان عراقی به میادین تظاهرات رفتند

در آستانه پایان مهلت قانونی برای معرفی نامزد نخست‌وزیری عراق دانشجویان این کشور در استان‌های مختلف کلاس‌های درششان را تعطیل و در قالب اعتراضات گسترده علیه وضعیت سیاسی و اقتصادی تظاهرات کردند. هزاران تظاهرکننده مسیرها را بسته و ادارات دولتی را در اکثر استان‌های جنوبی تعطیل کردند. به گزارش شبکه خبری سومر به نیوز، یک منبع امنیتی عراقی اعلام کرد صدها دانشجو در میدان التحریر در مرکز بغداد علیه وضعیت اقتصادی و فساد در کشور تظاهرات کردند. این منبع وضعیت امنیتی در میدان‌های مختلف بغداد را خوب ارزیابی کرد. دانش‌آموزان مدارس استان بابل نیز کلاس‌هایشان را تعطیل کردند و به تظاهر کنندگان در محل‌های تجمع این استان پیوستند. این در حالیست که ایاس الساموک، سخنگوی دادگاه فدرال (دادگاه قانون اساسی) عراق اعلام کرد که برهم‌صالح، در خواست کرد که

طبق ماده ۷۶ قانون اساسی سال ۲۰۰۵ فراکسیون اکثریت پارلمانی را معرفی کند. وی افزود: دادگاه فدرال عراق پنج‌شنبه این در خواست را در یافت کرد و صبح روز گذشته (یکشنبه) نشستی را با حضور تمامی اعضا برای بررسی آن ترتیب داد. در این جلیه مشخص شد که تفسیر و مقصود از فراکسیون اکثریت، سائرون خواهد بود؛ امری که اوضاع را پیچیده می‌کند.

مکرون از دریافت حقوق بازنشستگی انصراف داد

کاخ‌الیزه اعلام کرد رئیس‌جمهور ماکرون که طرح اصلاحات سیستم مستمری‌اش مخالفت‌های گسترده مردمی را به همراه داشته از حقوق ماهانه‌ای که بعد از دوران ریاست جمهوری به‌وی تعلقی می‌گیرد چشم‌پوشی کرده است. به گزارش خبرگزاری فرانسه، الیزه اعلام کرد، بر اساس قانون سال ۱۹۵۵ رییس‌ان جمهور فرانسه پس از پایان کارشان در الیزه ماهانه ۶ هزار یورو بدون مالیات دریافت می‌کنند. دفتر ماکرون اعلام کرده است که رئیس‌جمهور این دریافتی را بخشیده و این اقدام را در راستای تحول بزرگ در سیستم بازنشستگی انجام داده است. دولت فرانسه قرار است یک سیستم جدید بازنشستگی برای روسای سابق دولت و بر اساس طرح امتیازات جهانی آینده ایجاد کند. رئیس‌جمهور ۴۲ ساله فرانسه در حال حاضر برای رسیدن به سن ۶۲ سالگی که سن بازنشستگی در فرانسه محسوب می‌شود راه طولانی دارد. او دست رد به حقوق ۱۲ هزار و ۵۰۰ یورو زده است.

